

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus, Dijous 16 de Juny de 1898

Núm. 3574

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, 1.100 Ptas.
n províncies trimestre, 3.150
Extranjer y Ultramar, 4.150
Anuals, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la província

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo regionalisme juridich

Ab aquest títol publica la *Revista Contemporànea*, de Madrid, un discurs pronunciat en la Real Academia de Jurisprudencia y Legislació lo 23 d' Abril últim per lo Dr. D. Marián Aramburo y Machado.

La originalitat é importància del tema elegit per lo Sr. Aramburo, nos obligan á fer algunes consideracions sobre son treball, ja que per sa extensió no 'ns es possible donarlo á coneixer íntegro á nostres lectors.

Digne es de tota alabansa lo fet de que las ideas regionalistas se donguin á coneixer, sobre tot en certs llocs en que fins avuy s' ha tingut d' elles concepte molt equivocat, y no pot menos d' esser pera nosaltres motiu d' íntima satisfacció l' observar com lo «Regionalisme» s' propaga y s' extén, y de quina manera, obrintse pas poch-á-poch, adquireix cada dia nous prosélits que, unas vegades en lo terreno de la Literatura, otras en lo del Dret y no pocas en lo de la Política, lo defensen ab noble entusiasme dels foris, é injustos ataca que no s' han pres la molestia de compéndrel. En tal sentit no podém menos de tributar al Sr. Aramburo nostre sincer aplauso.

Lo «Regionalisme juridich», una de las fases que pot presentar lo complex problema del regionalisme, ha sigut molt pocas vegades tractat en concret, y fins aquells escriptors que més se consagraren al estudi de la cuestió general, ab prou feynas si dedican alguns párrafos al exámen de son aspecte particular juridich. D' aquí la originalitat del discurs á que 'ns referim.

La tendència dels pobles á viure en son dret y per son dret, y l' singular fenómeno de que en nom del patriotisme—tan calumniat per los que en l' ordre legislatiu aspiran á obtenir una uniformitat enervada—se protesti contra la destrucció y aniquilament d' esserás completas del ordre juridich, que en son moviment rotatiu han anat accentuant la personalitat del poble que 'ls doná vida y moviment, es lo que s' denomina ab tota propietat, com diu molt bé l' Sr. Aramburo, «Regionalisme juridich». Lo Regionalisme que condemna tota centralissació, no pot menos de rebutjar aqueixa unitat legislativa que, atentatoria á las lleys, costums y tradicions dels pobles, se 'ls vol imposar per la força, sens compéndrel, com diu bé Savigny, que l' fonament y sanció de la regla jurídica positiva está en la conciencia general dels pobles, y que quan aqueixa conciencia rebutja la norma á que ab violencia se la vol subjectar, las més grans coaccions resultan ineficasses, perquè la costum justa arrollará sempre á la ley capritxosa.

«Lo regionalisme juridich, diu lo Sr. Aramburo, no es més que una manifestació d' aqueixa varietat fecundíssima que regeix tot lo mon y que domina en totas las esferas de la naturalesa creada...» «Com fora injust y condemnable que per actes de força s' proscrivis en un país l' ús de son propi idioma, se cambiessin per otras contraries sas tradicionals costums y mercé á procediments inquisitorials se transformés radicalment tota la vida d' aquell poble, barrant lo colorit local de sas determinacions, pera assimilarlo ab joa de ferro á la vida d' altre poble més poderós, aixís es censurable y digna de la més enérgica reprobació la política de verdadera despulla que mal aconsellats escriptors pretenen veure un dia entronisada en lo soli del

poder gubernamental, escombrant y arrasant desd' allí, ab la follia implacable, segur d' un centralisme congestiu, quantas diferencias juridicas separan á ciutadans d' una mateixa nació, per rasonables y fundadas que s' presentin, per inofensivas que resultin pera la unitat política, porque ells no entenen la soberania sino regnant sobre la nivellació absoluta de las diversas entitats, relacionadas entre sí com los membres d' una igualtat matemática per lo nexé d' una mateixa ley, intransigent, rígida y opressora, que á tots compregui y á ningú exclogui, encarque contrarihi la naturalesa y s' rebeli contra la realitat y trepitji 'ls furs de la justicia; encarque impliqui la rectificació en un sol moment d' estats juridichs elaborats en lo llorch transcurs de molts sigles per elements independents y soberrans; encarque ab la incua devástació quedin anulats molts progressos, destruhits molts avenços, deprimidas molts energias y abrumadas per lo pes de la imposició molts conciencias.»

D' aquesta manera entén y analisa l' Sr. Aramburo lo regionalisme juridich, y en veritat que ben merecuts foren los aplausos ab que 'ls distingits académichs reberen las frases que millimantament desfilan que foren com lo preámbul pera entrar de plé á combatre enérgicament á aquells que, unas vegades per ignorancia, otras per mala fé y las més per sistema, condemnan lo regionalisme, erigitse en campeon d' una igualtat que desnivella y perturba, d' una centralissació absorbent y odiosa, y que veient sempre davant sos ulls lo fantasma del «separatisme», no reparan en medis pera mantenir sempre intacta aqueixa unitat ficticia é inconscient, basada sols en la força y que en son dia pot ocasionar gravíssims mals y produhir trastorns de consideració. Error funestíssim al que, sens cap dubte, devém lamentar gran part de nostra actual decadencia!

Lamentable equivocació es creure que l' regionalisme pot en algun cas rompre la unitat nacional. Los que aixís discurreixen donan claras provas de no coneixer lo que en sí significa l' regionalisme. Aqueixa idea incompleta, aqueix concepte vulgar que s' té de las cosas quan no han arribat á estudiarse á fondo, es també lo que la majoria dels que presumen de molt enterats té l' regionalisme, quan arriban ab sa ignorancia á confóndrel ab lo *separatisme*.

Potser semblant confusió procedeixi, com sembla vol demostrar lo Sr. Aramburo, de no saber distingir clarament la idea de la patria, de la idea de nacionalitat. Fins nostres dies s' han vingut confonent los conceptes Estat y Nació, no essent extrany, per lo tant, que donada la major relació y més íntim enllás que existeix entre la nació y la patria, se considerin també com un sol abdós conceptes; son no obstant dos cosas molt distintas, y dins de la Nació, *patria comú*, poden coexistir varias patrias particulars ó *petitas patrias*, porque com diu molt bé l' Sr. Aramburo, «la patria es lo compendi de tots los afectes, lo centre de tots los amors, la síntesis de tots los carinyos, lo tabernacle de tots los recorts. Lo més gran de nostres oradors pogué descriurla en un dels arrebrats sublims de sa imaginació creadora, ab la vibrant elocuencia d' un verb inimitable; pero no s' atreví á definirla, porque la patria no s' defineix, se sent; á la patria no se la explica, se l' adora; la patria no es un concepte, es una intuició.»

Lo sentiment de la patria, com tal sentiment, es indeterminat, no pot amollarse á límits ficosos y precisos, y d' aquí la impossibilitat de ficser son concepte; per aixó 'ls que pretenen circuncrirerla á la Nació ó

subjectarla tan sols en los estrets confins de la Regió incurriren en manifest error.

La Historia 'ns demostra també de modo clar y evident que may la major ó menor llibertat de las regions ha sigut causa de perill pera la unitat nacional; molt lluny d' aixó, las regions han lluytat en més d' una ocasió pera llibertarse d' una centralissació absorbent y sempre han permanescut espanyolas, avans y després de la lluyta, «perque 'l llás que uneix als pobles de la Iberia no está segurament en la incolora trava d' una burocracia uniforme elevada á dogma per los moderns estadistas, sino en los inquebrantables vincles de la unitat territorial, de la analogia de rasas, de la comunitat originaria de la llengua y de la identitat de religió, que son los únics y verdaders fonaments de la nacionalitat.»

Ab arguments de bona lògica, tracta l' senyor Aramburo de probar la legitimitat del regionalisme. En párrafos elocuentes fa la defensa més acabada del sentiment regional y arriba á la conclusió, «pera nosaltres inesperada, de que Espanya es una federació natural de pobles formats per distintas rasses, distintas ceptible de diversas aplicacions. En lo dret publich se confundeix ab la federació...»

En aquest punt si que no podém menos de manifestar nostre desacort ab lo senyor Aramburo. Nosaltres distingim entre regionalisme y federalisme. Se pot molt ben ser regionalista y al mateix temps partidari del régimen federal, pero hi ha entre abdós sistemes diferencias que 'ls separan ben clarament. Lo regionalisme encarna en totas las formas de govern, no es pura y exclusivament un sistema polítich, es algo més, un sistema polítich-social. No son tan sols diferencias de forma las que 'l separan del federalisme, porque aquest suposa la divisió d' un territori en Estats ab independència propia, y en la doctrina regional no hi ha Estats *independents*, hi ha sols regions autónomas dintre de la unitat del Estat, y no es aquesta distinció producte d' una diferent acepció de paraulas, porque si 'ns fixém en la representació política de abdós sistemes, per exemple, observarem que dintre de la federació cada Estat está representat com *persona moral ó jurídica* en lo *consell ó Poder central*, mentres que, no sent la *regió* un estat independent sino tan sols *parteix* d' un Estat, sa representació en lo Poder Central te que ser molt distinta d' aquella de la «federació». Altras moltes diferencias podríam apuntar, pero que es impossible reduhir als estrets límits d' un article d' aquesta índole...

Per aixó creyém nosaltres que l' senyor Aramburo peca d' injust al calificar lo llibre del Sr. Brañas de «estéril esfors del regionalisme vergonyós, que s' empenya en trobar diferencias entre cosas idénticas sens dupte—la intenció es lloable—pera no alarmar la ja predisposada desconfiansa de la escola unitarista.

Hi ha que fer justicia al Sr. Brañas que distingeix, com ho fém nosaltres, entre regionalisme y federació, considerant aquest en lo sentit en que la consideran la major part dels autors, donchs deu entendre que la definició del Sr. Pi y Margall que accepti com bona lo senyor Aramburo «sistema per lo cual los diversos grupos humans, sens perdre sa autonomia en lo que los hi es peculiar y propi, s' asocian y subordinan ab conjunt de los de sa especie, pera tots los fins que 'ls hi son comuns...» no es en ultim terme la que s' adopti generalment, ni tant poch la més concreta pera definir la federació.

L'estreta amistat que uneix al que esoria aquestes ratlles ab lo Sr. Brañas no ha de considerarse com apassionament al tractar de defensar a aquest d'un càrrech injust, pero fins de cap modo pot ser tildat de regionalista vergonyós qui consagra tota sa activitat a la defensa y propaganda de la causa regional. Lo libre titulat «El Regionalismo» escrit en l'any 1888 per lo senyor D. Alfredo Brañas ja que no pot calificarse, segons lo senyor Aramburo, de «Evangelio y cartilla» del sistema, hi ha que reconeix en ell, per lo menos una base importantíssima, un acopi abundant de materials y un ensaig, que ab haver sigut lo primer es ara lo millor dels portats á cap.

Clar es, que l'senyor Brañas no confont lo regionalisme ab la federació, pero aquest no pot atacar-se a timore d'alarmar la suspicacia dels partidaris de la escola unitaria, donchs com hem dit avants son aquells conceptes formalment distints, sens que's pugui establir semblant racional separació se pot qualificar á ningú de regionalista vergonyós. Son entusiasme y zel en defensa de la doctrina regional lo té ben acreditat lo senyor Brañas en centenars de discursos y articles publicats ab postèrioritat á sa obra «El Regionalismo».

Certament que'l regionalisme y la federació tenen íntims punts de contacte y analogia, pero no son tals que nos obliguin á confundirlos, com tampoch devém confondre á aquell ab la simple descentralisació política y administrativa.

Apart d'aquesta diferència que'ns separa, trobém en lo discurs del Sr. Aramburo, absoluta conformitat ab nostras ideas y ls arguments per ell empleats contra la centralisació y en favor del regionalisme no podém menos d'acceptarlos com á nostres. Aplausos cincers mereixen sa conducta el tractar en la Academia da Llegislació y Jurisprudencia de Madrid, un tema tant original y que haurá contribuít á dissipar no pochos dubtes y á desfer molts prejudicis que aprop del regionalisme se tenen per personas que no careixen de regular ilustració.

Sentím que la falta d'espai nos impideix fer algunas reflexions mes sobre lo discurs del Dr. D. Marián Aramburo y ja que aquest no pot ser sigans permés publicar á continuació un dels hermosos párrafos del final de son ttavell.

La sentiment regional comensa á revivir ab gran recullint las previsoras lliçons de Campmany en las Corts de Cádiz y de Balmaes en mitj de las revolucions contemporáneas, parla per boca de Permanyer, Ferrer y Lubirana y Durán y Bas pera demostrar la justicia de sa causa; es també Aragó, qui fa sentir sa veu per se medi de tant autorisats intérpretes com Franco y Lopez, Isábel, Martón y Costa; Navarra, que confia á un Morales y á un Iribas la defensa de sos furs; Vizcaya, que erigeix en advocats de sa autonomia á Sagarminaga y Llerens; Galicia que troba zelosos mandataris á Vicetto y Murguía, y fins la mateixa Castilla, que sembla havia de trobarse envanesada per lo superior rango que á son dret civil se concedeix, desperta també esperada del passat letargi en que la sumiren los festeigs de la primogenitura y arriba en escullida representació fins las gradas del Trono demanant aire pera sos pulmons, sanch pera sas arterias, llum pera sas iniciativas, que tot aixó significa y conté'l sistema d'autonomia regional en l'administració dels Estats.

VICENS LÓPEZ MOSQUERA.

Santiago, 6 Juny 1898.

Espanya y sas colonias en temps de sos grans dominis

VI

NAVARRA

Sos furs havían sigut regoneguts solemnement en 1090 per Sancho Ramirez, rey de Navarra y Aragó, siguent confirmats per tots sos successors al pujar al trono. A principis del sigle XVI, encare possehían los navarros sos antichs privilegis y estava en sas mans la administració de la provincia. Son *Concell real*, resident á Pamplona, no dependia del *Concell de justicia* de quin dependían las audiencias de Castilla: sas resolucions eran soberanas, com las del Parlament de París. Lo rey no hi podia portar mes que un sol castellá; los demés membres del *Concell* eran navarros. Mes lo dret d'acunyar moneda y cobrar las contribucions dels dominis reals, perteneixían al monarca, que nomenava un virrey pera representar-lo. En temps de guerra los nobles estavan obligats á agafar las armas y á servir tres dias per son compte. Passats aqueixos tres dias podían entornarsen á sas fortalesas, á no ser que'l rey

los prengués á sou, que era l'únic medi de retenerlos peleant devant de sas banderas.

VII

PROVINCIAS VASCONGADAS

Cada una tenia un códich particular, un jutge de la provincia elegit per sos vehins y designat ab lo nom de *Diputat general*, una assemblea que's convocaba tots los anys pera discutir les lleys y veillar per la observancia de la constitució. Cada provincia tenia ademés sos furs particulars.

Lo govern de Viscaya estava organissat del modo següent: Lo corregidor nomenat pel rey, assistia á la diputació y votava en ella. Devia ser lletrat y viscahi de naixement. Tenia á sas ordres tres tinents, un dels quals residia á Guernicos ab lo títol de *Tinent general*, en entre aquets y 'ls altres jutjavan totas las causas, civils y criminals.

La *diputació*, composta del corregidor y de sos membres elegits per lo poble, estava encarregada de la administració de la provincia, votava las contribucions y dirigia la defensa pública en cas de guerra, y en circunstancias graves, se constituía en *alt tribunal de justicia*.

Lo *regiment* constava de la diputació y sis membres elegits. Se reunia una vegada cada any, ó mes si la diputació ho considerava necessari. Las funcions eran purament administrativas.

La *Junta general* se componia de diputats de tots los pobles de Viscaya. Cada un escullia son representant en una assemblea pública á quina assistían tots los seus habitants, ab tal que fossin viscahins de rassa pura, majors de edat y ab casa oberta. Acudian los diputats lo dia convingut al antich arbre de Guernica, ahont la *Diputació* verificava sos poders, cridant successivament al representant de cada poble per un ordre fixat ya desde temps inmemorial. Continuant se dirigían á una hermita á vint passas del arbre de Guernica, pera prestar jurament y quedava constituída la junta. Se donava compte dels assumptos en castellá, pero se discutía en vascuence. Las atribucions de la junta eran fixar los gastos públichs, votar los impostos y provehir los empleos vacants. Al efecte se dividían los representants dels pobles en dos grupos que's nomenavan los *onacinos* y *gamboanos*. Tres electors elegits per sort en cada un dels dos bandos designavan las perlecs vacants. La sort decidia també entre ls candidais. Després cada bando elegia un diputat, tres regidors y un secretari que formavan lo *Senyoriu* de Viscaya, lo qual dissolta la junta passava á ell sos poders exercint los durant lo resto del any.

Traduít de Mr. Weys per J. ALADERN.

(Acabaré.)

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 15 de Juny de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BAROMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	748	90	4'0	4'3		
3 t.	748	95			Nuvol	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 26	16	20	S.	Cumul	08
3 t.	Sombra 25		22			

A las set d'aquesta matipada s'unirán ab lo llás del matrimoni en lo Santuari de la Verge de Misericordia la distingida y bella senyoreta D.ª Isabel Alarcón y Montaner ab lo distingit propietari valenciá don Pau de Orellana Rincón.

En lo tranvia de las nou del matí sortiran cap á Salou pera agafar lo corren de Valencia en quina bonica ciutat fixan la seva residencia.

Desitjém als nuvis una interminable lluna de mel y tota classe de prosperitats en sa nova vida.

Per lo vist las gestions que ha emprés la Autoritat local pera donar una solució al conflicte que's avehina per la cuestió de la carn no han donat cap resultat práctic, puig que aquest article de primera necessitat se segueix expedint al preu de 80 céntims tersa, 15 y 20 céntims mes car que en cap població de Catalunya.

Aquest preu tan crescut fa que s'introduheixi diariament gran cantitat de carn dels pobles comarcans en perjudici de la salut pública y en perjudici del erari municipal, que deix de cobrar los drets de Consums.

Convindría que vingues una prompte solució pera abaratar aquesta mercaderia en nostra ciutat, puig si no's comensa rebaixant aquí, malament se pot for entendre á la opinió pública que la carn que s'expendeix está barata als pobles vehins sigui perque los moltons están més ó menos malalts.

Son massa los que's matan en determinats dias pera que's pugui creure d'aquella manera.

Ademés los gastos de matadero y 'ls Consums segons manifestació del Sr. Alcalde en sessió pública, no mes importan uns 14 céntims per tersa y per aquets 14 céntims no creyém que ningú fes viatjes d'anada y tornada als pobles, perque je 'ls gastaría de calsat.

Diumente vinent tindrà lloch en la societat «El Alba» una escullida funció teatral. Se posará en escena las divertidas comedias catalanes «Las Carolinas» y «La Pronunciament». En l'entreacte lo distingit aficionat senyor Cubells estrenará'l monolech titulat «Entre tenebras», original de nostre company de redacció senyor Vidal.

Ab tal motiu augurém per dita societat una vetlla ben agradable y concorreguda.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir l'Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria.

Per temor de que á consecuencia del alza dels cambis s'importin en gran cantitat nostres vins, los centres agrícoles del Mitjdia de Fransa, segons s'anuncia, tractan de solicitar de son govern que aumenti los drets d'entrada als productes espanyols.

Desde Agost á Febrer últims han mort en la isla de Cuba los següents individuos de tropa natural de aquesta provincia:

Joseph Roig Targo, Joseph Barberá Pamies, Andreu Vendrell Blanch, Agustí Jimenez Escadero, Joseph Piqué Plequet y Antón Suñé Dalmau.

Un amic nostre que per rahó de sas aficions literarias está en constants relacions ab personas lletradas del extranjer, y á las quals se dirige en la llengua «oficial» d'Espanya, per cortesia (?) ha tingut la satisfacció d'esser advertit per varis escriptors de fora casa, que puen usar en la llengua catalana sense cap dificultat. Heus aquí un exemple de com entenen aquestes cosas aquells que no's diuhen á cada pas «hidalgos y bien educados» pero que'n son molt més que 'ls que pretenen tenir «arrendada» la bona educació. Lo que hi ha en aixó es una gran diferencia entre la llustració y cultura de debó y la que domina per tot arreu en lo pais dels toreros y politiquerets.

Lo «Diario de Mataró» copia lo següent de «La Costa de Llevant»:

«Escándol.—Segons nos diuhen va ser monumental lo que hi hagué dias passats en un círcul d'aquesta ciutat, que no té res d'agrícola, per cosas, sembla, d'agricultura. La persona que'ns doná la noticia no va poguer esbrinar la causa de tal esvalot, ja que tan sols entengué paraulas aislladas com: *Uadres... Madrid... patatas... Fransa... mils duros...* y otras tan incoherents com aquestas...

Procurarém adquirir nous datos per veure si podrém donar á coneixer los motius de tan fonamental algarada.»

Y stefegix:

«Sí, sí; procurelos adquirir el apreciable colega, que también miraremos por nuestra parte aclarar tan turbio negoció, del cual hemos oído hablar en sentido análogo, es decir: que se han gastado cinco mil duros, que ahora se piden cuatro mil duros más y que se anda á la greña por no haberse entendido los *redentores* con los *patateros*.

Y vamos *anduviento*, que, *anduviento*, todo se *andarà*.»

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d'ahir, 1061'25 pessetas.

Ha obtingut lo grau de Llicenciat en Filologia y Lletres, ab nota de Sobresalient, D. Joseph Alcoverro y Carós, natural de Monistrol de Montserrat, company nostre de causa.

ESCORIAS THOMAS.
Vegís l'anúnci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

Pedalejant

Algo de la Unió Velocipédica Catalana

Las diferencias de carácter que s' observan entre las razas castellanas y catalanas, aquella per tenir més afecció a absorbir la vida dels demés y la nostra prou energia pera trencar las cadenas ab que se la volva endogalar, fins en aquesta afecció de «sport» y recreo, feren que á semblansa de la «Unió Velocipédica Espanyola», se 'n instituhís un altre en la nostra terra purament catalana, ahont s' hi acoblan la major part dels ciclistas de tot lo Príncipat.

Un any fa que las llevors tan ben conreuhades per la «Revista de Sport» d' aquesta ciutat, donaren lo seu fruyt y que á Barcelona en una pública Assamblea de ciclistas se nombrá lo Comité directiu pera que 's cuydés de la bona organizació de la nova societat.

Aquest no fa gayres dias que cridá á una reunió pera tractar de la formació de Comités provincials, que per lo que respecta á la nostra provincia, á proposta del entusiasta ciclista y amic particular nostre senyor Navás, s' acordá designar la capitalitat de la provincia en aquesta ciutat, en atenció que en cap altre, lo ciclisme ha pres tan gran desenrotlló, ni 's troba avuy en un estat tan floreixent com aquí, acort que 'ns sembla just, y aplaudim de tosas veras, perque indica clarament que la «Unió Velocipédica Catalana» pera res se servirá dels moltillos oficineschs ab que 'l Govern te dividit al Estat espanyol, s' apartará de tota influencia oficial y no tolerará cap imposició del caciquisme.

Aprobada per lo Comité central la proposició del senyor Navás, lo Comité d' aquesta provincia quedarà constituhit en la forma següent:

Vice-president: D. Enrich Izaguirre, de Reus.— Secretari: D. Anselm Guasch, de Tarragona.— Vocals: D. Artami Padró y Francisco Miquel, de Valls; D. Lluís Soler y D. Eduart Tomás, de Tortosa.— Tresorer: don Joan Bequé.

Segons las mevas noticias lo Comité provincial quedarà constituhit avans del dia darrer del mes que som, potser lo dia 26.

* *

Lo senyor Navás delegat del Comité central en aquesta ciutat rebrá aviat las placas que la «Unió» ha acordat colocar en las fondas, cafés, hostals, etc. y demés casás que s' han ofert pera proporcionar las majors facilitats á sos socis excursionistas y ferlos hi rebaixa en los preus vigents de las respectivias casás.

Altras tasas no menos beneficiosas pera 'ls ciclistas ha emprés lo Comité Central; pero d' aquestas ne parlarém un altre dia, com reservarem també lo ocuparnos de la memoria que en la primera sessió llegí nostre amic senyor Grañen, preferint redactarla en nostra bella parla á la castellana, com indistintament se consent en poguer emplear en los Reglaments de la «Unió».

X X X.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 14 de Juny de 1898

Naixements

Josepha Ferré Ferré, de Francisco y Antonia.— Teresa Cartañá Miró, de Pau y María.— Concepció Minguell Trilla, de Anton y Trinitat.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joseph Bartomeu Malei, 25 anys Plassa de la Constitució 6.— Joseph Salomé Copons, 3 anys, S. Salvador 9.— María Pujol Beget, 42 anys, Nova de S. Francisco 2.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.— Sant Aureliá.
Sant de demá.— Sant Manuel.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 14

De Málaga y Barcelona en 6 dies y 14 hores, de 1046 ts.. ab efectos, consignat á D. Anton Mas.

Despatxadas

Pera Mir emichí carb. italiana «Santa Fera», en lastre.
Pera Génova y esc. v. «Mariss», ab carga genera-

Pera Sant Carles de la Rápita, llaut «Teresa», en lastre.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	46'75	Cubas del 86	60 12
Exterior	62'50	Cubas del 90	49'50
Colonial		Aduanas	76'50
Norts	22 60	Oblig. 5 p 8 Almansa	74'75
Fransas	19'90	Id. 3 p 8 Fransa	37'
Filipinas			

PARÍS

Exterior	34'12	Norts	
		GIROS	
París	85'	Londres	46'30

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	46'70	Filipinas	
Exterior	62'30	Aduanas	76'50
Amortizable		Cubas 1886	60'12
Fransas	19'85	Cubas 1890	49'62
Norts	22'70	Obs. 6 0/0 Fransa	69'75
Exterior París	34'12	Obs. 3 0/0 »	37'

GIROS

París	85'	Londres	46'30
-------	-----	---------	-------

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.			
» á » vista.			
París á » » »			
Marsella á 8 » »			
VALORS LOCALS			
ACCIONS			
Gas Reusense.	0/0	0/0	0/0
Industrial Harinera.		750	
Banch de Reus.		500	
Manufacturera de Algodon.		475	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja s'fa untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats médicas, aixís nacionals com exranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenez única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deuen confiar en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que occurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochos los que saben colocarlos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulte ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo braguere de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espallias.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab l'arons anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles á Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 15.

Ans d' ahir nit s' acostá á las baterías de Santiago de Cuba un barco enemich, que fou rebutjat per los forts, que li disperaren cinch canonadas.

A la matineda se presentaren tres escorassats yanquis y aproximantse á las baterías, feren 60 disparos, ferint levement á dos soldats.

Los forts no sufriren lo menor desperfecte.

—En un cablegrama de Washington se diu que la situació dels americans que desembarcaren á Guantánamo es molt perillosa, y que haurien sigut aniquilats per las tropas espanyolas á no protegirlos la escuadra americana.

Durant la nit, los soldats que tenen cercats als marins dels Estats Units, avanssen cautelósament acomentent al exercit invasor, trabantse allavors sangrents lluytas có's á có's.

Segons lo cablegrama de Washington varis rebeldes volgueren ajudar als norts-americanos, pero sos tiros ferian á aquets.

—Lo Govern ha rebut un despaig del general Mascias comunicantli que no hi ha novetat á Puerto Rico.

—Una parte oficial de la Habana diu que s' presentá un canoner enemich pera entregar al consúl de la Gran Bretanya un plech de sa embaixada á Washington.

«No li vaig impedir—ategeix lo general Blanco—pero sens deixar-lo acostar al port.»

Relata també 'l parte oficial lo topament de nostre canoner «Velazquez» ab un barco nortamericá, á la sortida de Cienfuegos.

Lo canoner tingué algunas averías y quatre ferits á bordo.

—Una parte de la Habana diu que un creuher nortamericá s' acostá á la platja de Coginar, canonejant las tropas.

Aquestas esperaren que s' acostés l' enemich y al verificarlo disperaren los mausers fugint los nortamericans.

Mentres se realisava aquesta operació, lo coronel Aldea va batre las forsas de Calixte García que s' acostavan á la platja pera cambiar senyals ab la escuadra de Sampson.

Foren recollits per los nostres 14 morts y molts ferits del enemich.

—Un despaig de Londres diu que la premsa americana acusa als espanyols d' haverse ensanyat ab los cadavres dels mariners yanquis que desembarcaren á Guantánamo.

—Un telégrama de Cádiz comunica 'l grandíssim alborot que produhí allí la noticia de que la escuadra del almirall Cervera havia arribat á Manila, tenint un combat ab la escuadra del comodor Dewey, que fou derrotada.

Costá gran treball convencer á la gent de que la noticia era mentida.

—Lo senyor Gamazo continúa rebent infinitat de telégrames de provincias oposantse al recarrech del 20 per cent sobre la contribució territorial.

—No s' han rebut noticias de lo ocorregut en la Caimanera.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 15.

Diu un telégrama de la Habana que 'ls creuhers «Conde de Venadito» y «Nueva España» sortiren á practicar un regoneizement regressant sens novetat.

Un telégrama de Manila del dia 8 diu que continúa 'l Arxipiélach en igual situació. L' enemich avansa.

—Despaigs de Brusselas dihen que s' han reunít secretament ab D. Carles varis carlistas caracterizats.

—Ha arribat á Shanghai 'l arquebisbe de Manila.

Se parla de la cessió á Alemania del arxipiélach Sorlon (Filipinas).

—Segons telégrames de la Habana, los rebeldes atacren un tren á Alquizar, essent rebutjats. Tinguerem dos oficials ferits.

—Avuy se discutirá en lo Congrés lo projecte del servey obligatori.

Madrid 15.

Oficial.—Manila: La situació continúa gravíssima. L' enemich rodeja la capital replegadas las forsas, interceptadas las comunicacions. Espero nous reforços. Població blanca scudeix á la ciutat invocada per temor de desmans dels insurrectes. Ignoro quan intentarán lo bombeig los yanquis.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

LO SAGRAT COR DE JESÚS

Per l' eminent pintor **L. GRANER.**

REGALO

als senyors subscriptors de Lo SOMATENT.
 Prima extraordinaria oferta per l' «Instituto de Arte Cristiano».
 Desitjosa aquesta Societat de propagar rapidament la primera obra que ha adquirit, aprofita la felicitat oportunitat de ser l' actual mes de Juny lo dedicat per lo mon catòlich al Sagrat Cor de Jesús pera oferir la marayillosa reproducció del célebre quadre de GRANER á un preu molt reduhit, á fi de que totes las classes socials puguin beneficiar del sacrifici que l' «Instituto de Arte Cristiano» s' imposa en aras de sos ideals de propaganda artística y religiosa.
 Pera iniciar seriament sa companyia editorial ha cregut l' «Instituto» que devia primer que tot difundir aquesta portentosa imatge del

Sagrat Cor de Jesús

que entre totes las pintadas y conegudas fins arà es la que més vivament reflexa la miraculosa visió de la Beata Margarita Maria de Alacoque, segons han reconegut unanimitament tots los publicistas catòlics y tots los crítics d' art que s' han ocupat de tan soberbia creació.
 Per lo misticisme que respira, per la majestat que evoca, per la devoció que infundeix la divina imatge son inspirat autr LLUIS GRANER ha rebut numerosas y entusiastas felicitacions d' eminents prelats nacionals y extranjerers, de ilustres escriptors y de renombrats artistas, tots acorts en proclamar la creació del pintor catalá obra mestre del art relligiós contemporani.
 Aquesta preciosa fototopia, de gran «format», representant lo Sagrat Cor de Jesús, que l' «Instituto» ofereix als senyors subscriptors de Lo SOMATENT, mideix 88 centímetres d' alt per 62 d' ample, y á pesar de ser una obra de primer ordre, qual valor intrínsech es de 25 pessetas, se cedeix temporalment, ó sia durant lo corrent mes de Juny, als senyors subscriptors d' aquest periódich per la exigua cantitat de 5 pessetas en tota Espanya, sempre que acompanyi l' adjunt cupó:

LO SOMATENT	Val únicament durant Juny de 1898.	CUPO-PRIMA EXTRAORDINARIA		Pis. 5 exemplar	Val únicament durant Juny de 1898.
		LO SAGRAT COR DE JESÚS per LLUIS GRANER <i>complars.</i> «INSTITUTO DE ARTE CRISTIANO» Barcelona y Juny de 1898.			

INSTRUCCIONS

Tallis lo cupó, y acompanyant 5 pessetas s' entregará al donador un exemplar de la fototopia en lo

SALÓ PARÈS

Carrer de Petritxol, números 3 y 5

Pera demandas fora de la capital dirigirse directament al «Instituto de Arte Cristiano», Passeig de Gracia, núm. 153, acompanyant en carta certificada l' import en sellos de correo, lliuransa del Giro Mútuo ó lletra de fácil cobro, qui s' encarregarà d' enviarlo franco de ports.
 Es indispensable la presentació del cupó pera poguer adquirir la fototopia durant lo corrent mes de Juny, donchs transcorregut aquest plasso tornarà á regir son antich preu.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l' aparato respiratori tan sols prenent un al anarsen á dormir y altre á la matí, composició inofensiva no conté medicament perillós.
 DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.
 Preu de la capsa 6 rals.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

PER Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals. Se ven en aquesta impremta.

Este promptuari de la escriptura catalana, que ha estat preparat per lo Sr. Francisco Flos y Calcat, es un libro que conté totes las reglas y ejemplos necesarios para aprender á escribir correctament en catalán. El metodo que se emplea es muy sencillo y facil, de modo que cualquiera puede aprenderlo en muy poco tiempo. El precio es de 6 rals, y se vende en esta imprenta.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COMO ABONO FOSFATADO

COMO ABONO POTASICO

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRATO

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA

SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA, KAINITA, ETC.

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0,0 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS MY SEGUROS

DIRIGIRSE PAR PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA